

DISSERTATIO IVRIDICA

1763, 27

DE

F I L I A
PROPRIA BONA POSSIDENTE
AD PETITIONEM DOTIS EX FEVDO
NON ADMITTENDA

Q V A M

ILLVSTRIS ICTORVM ORDINIS CONSENSV

P R A E S I D E

D. FRIDERICO GOTTLIEB ZOLLERO

P. P. DE VERB. SIGNIF. ET DIVERS. REG. IVR.
ET FACVLT. IVRID. ASSESS.

PRO LICENTIA

SVM MOS IN VTROQVE IVRE HONORES

CAPESSENDI

D. XIX MAII MDCCLXIII.

PVB LICO ERVDITORVM EXAMINI

SVB MITTIT

A V C T O R

IOANNES GEORGIVS SPILLNER

ADVOC. DRESDENS.

L I P S I A E

EX OFFICINA BREITKOPFIA.

D I S S E R T A T I O I U R I D I C A

DE

F I L I A

PROPRIA BONA POSSIDENTE

AD PETITIONEM DOTIS EX FVDO

NON ADMITTENDA

QVAE

PRÆTERTER ICTORYM ORDINIS CONSERVAT

PRÆSIDI

D. FRIDERICO GOTTLIEB VOLFFRO

PROFESSORI IURIS PRAESIDI

PROFESSORI

SVMMO IN VIRTUTE IVRE HONORIS

CANTONUM

D. XIX. MARCHII MDCCCLIII

IN VITAE PERPETVAM

PROFESSORI

IN VITAE

IOHANNES GEORGIUS SPILLER

PROFESSORI

IN VITAE

EX OFFICIO

ILLVSTRISSIMO ET EXCELLENTISSIMO
COMITI AC DOMINO
D O M I N O
C H R I S T I A N O
S. R. I. COMITI
A L O S S

ORDINVM

AQVILAE ALBAE ET ST. ANDREAE
EQVITI
POTENTISSIMI REGIS POLONIARVM
ELECTORIS SAXONIAE
ŞANCTORIS ADMISSIONIS MINISTRO
ET COMITI CONSISTORIANO

REL. REL. REL.

MAECENATI OPTIMO INDVLGENTISSIMOQVE

DEVOTISSIMAE MENTIS
RELIGIONEM
QUOVNQVE VALEAT MODO OBTESTARI
ET
STVDIA SVA
SVMMO IVDICI ADPROBARE
INDEFESSA DEMISSISSIMI ANIMI
CVRA

INTENDIT

SUBIECTISSIMVS VENERATOR

IOANNES GEORGIVS SPILLNER.

De
*Filia propria bona possidente ad Petitionem
dotis ex feudo non admittenda.*

§. I.

Diuersa vxorum sunt bona, diuersa quoque eorum iura et priuilegia siue ad tempora antiqua siue recentiora respicere velis. Vel enim intuitu matrimonii vt exinde onera ferre possit maritus inferantur et sunt dotalia, quorum liberrimam administrationem et vsumfructum sibi vindicat maritus, quam ob rem in legibus quoque certo respectu pro domino habetur, ^{a)} vel praeter dotem bona quaedam confert foemina, aut durante matrimonio acquirit, quae paraphernalia seu praeter dotem data dicuntur, ^{b)} circa quae iure ciuili marito nec dominiuni ^{c)} nec potestas percipiendi fructus sed sola administratio competit, excepto casu speciali, quo nomen paraphernalium exactorum vsuras in suum et vxoris commodum potest conuertere, forte in compensationem molestiae quam in iis exigendis suscipit ^{d)} quamuis in obseruantia ex consuetudine quadam vniuersali ^{e)} eatenus ius ciuile correctum vt et administrationem concedendam esse marito statuamus. Ab illis separata sunt receptitia, quae vxor ita pleno iure sibi

retinuit

A 3

retinuit,

retinuit, ut et mariti potestati voluerit subducta seu exempta esse f). Haec diuersitas bonorum et diuersitatem priuilegiorum inducit, ad quae potissimum hypotheca tacita in bonis mariti respectu dotalium et paraphernalium vxori competens refertur. Quamuis enim non consentiam illis, qui volente marito negant vxorem seruandae dotis causa fideiussorem accipere posse, cum ex lege ciuili g) hoc probari nequeat, quid quod potius iure Canonico pariter quam Saxonico contrarium appareat, h) minime tamen diffiteri audeo inuitum non cogi posse maritum, cum reuerentiae et obsequio quod debet vxori hoc repugnare videatur, quam ob causam leges ipso iure vxori securitatem concesserunt; quod ius praesertim quoad dotem singulari praerogatiua ita munitum est, ut in concursu creditorum fisco ex contractu debitum petenti foemina sit praeferenda i).

a) pr. I. Quib. licet l. 7. §. ult. l. 69. §. 8. l. 75. ff. de iur. dot. l. 23. C. d. t.

b) l. 9. §. ult. ff. de iur. dot. l. 31. §. 1. ff. de Donat.

c) l. ult. C. de pact. conu. l. 9. §. 3. ff. de iur. dot.

d) l. ult. C. de pact. conuent.

e) Leyf. Spec. 393. Med. 10-16.

f) l. 8. C. de pact. conuent.

g) l. 2. C. ne fidei. vel mandat. dot. dentur.

h) c. 7. X. de donat. inter vir. et vxor. Weichbild art. 24.

i) l. 12. §. 1. C. qui pot. in pign.

§. II.

Quod ad dotem attinet, hoc vocabulum diuersos recipit significatus, non solum in iure sed etiam in scriptoribus classicis obuientes. Ita saepiuscule Cicero corporis animique bona dotes appellat, et bonum quod ecclesiae ut ministris Salaria suppeditare, pauperibus prospicere, pariterque aedes sacras conseruare possit, datur, eodem nomine indicatur, nec non personae tale peculium constituentes vocantur dotatores, quibus in compensationem beneficii collati ius patronatus, singulares

gulares quod comprehendit praerogatiuas, tribuitur k). Aff in iure tres sunt huius vocabuli notiones. Vel accipitur pro titulo seu promissione, et in materia usucapionis vel praescriptionis obuenit, vel denotat ius, quod marito in certis vxoris bonis seu facultatibus competit, vel denique dotem dicimus ipsam substantiam dispositioni pariter et administrationi mariti obnoxiam. Quam ob rem dos est res, quae vel ab vxore vel alio marito ad onera matrimonii sustinenda datur. Substantiam in dote obuenientem diximus rem, quia vocabulum illud latiore habet significatum, quam pecunia, cum haec tantum denotet res, quae actu sunt in nostro patrimonio l) aff si dotem considerare velimus, non solum res propriae sed etiam alienae interuenire possunt, m) quod tamen ita limitandum ut equidem inter coniuges haec dotis constitutio habeat effectum, vero autem domino cui ius quaesitum inuito auferri non potest, competat rei vindicatio n).

k) c. piaie mentis 16. qu. 7.

l) l. 5. ff. de verb. signif.

m) l. 6. §. 1. l. 39. 40. ff. de iur. dot.

n) l. 34. ff. de iur. dot.

§. III.

Diuersae sunt dotis divisiones, quae vel ab eo qui dotem dat, vel ab illatione, vel respectu matrimonii, cuius gratia fit constitutio originem trahunt. Exinde contingit, ut dos pariter profectitia quam adventitia, promissa et constituta, vera et putativa dicatur. Profectitiam pater et ascendens dabit, quod tamen ita intelligendum est, ut pater qua talis eandem erogaverit. Quodsi enim ut debitor ex alia causa, veluti tanquam fideiussor dotem promittentis illam praestiterit, vel relictam sibi haereditatem, legatumue dotis constituendae gratia repudiauerit, aduentitia est dos, quia nihil erogauit de suo, sed tantum non adquisiuit. Haec post mortem filiae ad patrem, ne filiae amissae et pecuniae damnum sentiret, reuertebatur o).

Aduen-

Aduentitia ex aduerso aliunde quam ex re patris proficiscetur et soluto matrimonio penes maritum remanebat, quae tamen differentia iure Saxonico, cum maritus dotem in mobilibus consistentem, salva iis quibus de iure debetur legitima lucratur, cessat. Promissam et constitutam dotem sola distinguit traditio, cum prior actu quidem nondum praestet marito utilitatem, privilegiis tamen huic substantiae competentibus nunquam sit destituta. Quam ob causam Iure Codicis ^{p)} in bonis promissoris ius tacitae hypothecae locum habet. Quod beneficium licet ex legis dispositione tantum marito tribuatur, ex benigna tamen iuris interpretatione et identitate rationis etiam ad uxorem extendimus, et in concursu creditorum ipsi locum inter hypothecarios assignamus. Nec minus intuitu matrimonii noua datur diuisio dotis verae et putatiuae, quam posteriorem pro illa, quae matrimonio, quod inter personas coniunctas per ignorantiam facti contractum, accedit, habemus, et quae quamdiu subsistit matrimonium, omnes effectus doti proprios producit, soluto vero consortio vim atque efficaciam penitus amittit.

o) l. 6. §. 1. ff. de Iur. dot.

p) l. 6. C. de Iur. dot.

§. IV.

Quamuis vero plerumque ex libera voluntate dotes dentur, cum dotis datio donationis sit species, nemo autem in necessitatibus liberalis existat, ^{q)} interdum tamen quia dotis constitutio interesse publicum concernit, interest enim reipublicae, mulieres dotes saluas habere, propter quas nubere possunt, quaedam personae ad eandem erogandam inuitae cogi possunt. Coguntur vero vel absolute vel certo respectu seu conditione existente. Ad priorem classem refertur pater, eius enim omnino est officium dotem vel ante nuptias donationem dare pro sua progenie. Quam ob causam ex lege Iulia

lia illi qui liberos iniuria prohibent ducere uxores vel nubere vel qui dotem dare non volunt, ex Constitutione Diuorum Seueri et Antonini per Proconsules Praefidesque prouinciarum coguntur in matrimonium collocare vel dotare. Quid quod ipse pater si filiusfamilias mutuum contraxit, vt pecuniam pro sorore sua in dotem daret, actione de in rem verso ad restituendum adigi potest *). Ad alteram classem eorum nempe qui certo respectu tantum ad dotandum coguntur, refertur mater. Haec enim in regula et stricto iure non tenentur, ast ex aequitate si facultate non sit defrutata et filia honestam nubendi conditionem inuenire nequeat, aut haec orthodoxae religioni addicta, ad constituendam dotem, ita enim leges sentiunt, cogi potest. *). Pariter fratribus hoc incumbit onus intuitu bonorum feudaliu, quae exclusis fororibus cum in iis ex pacto primi acquirentis et providentia iuris feudalis succedamus, proprio retinent iure et ideo in compensationem, ne sorores penitus a paternis facultatibus exclusae videantur certum aliquid legibusque determinatum ex substantia feudali solvere tenentur, quibus et accedit stuprator, quippe qui in casum, stupratae, nisi eandem ducere velit, pro qualitate personae substantiam dare cogitur, quapropter foemina actionem instituens petitu alternatiue aut ad contrahendum matrimonium aut ad dotem constituendam dirigit.

q) l. 18. ff. de adim. vel transfer. leg.

r) l. 19. ff. de ritu nupt. l. 17. ff. ad ScT. Maced.

s) l. 14. C. de iur. dot. a. l. 19. C. de Haeret. Carpzov. P. III. Conf. El. XII. def. 10.

§. V.

Varia equidem adhuc restant, quae de dote eiusque effectibus ex iure et obseruantia essent dicenda, sed cum animus sit, vti rubrica dissertationis demonstrat, de casu speciali tantum quaedam proferre, ea relinquimus et ad decisionem constitutionis dotis, quae circa feudalia bona obuerfatur deuenimus.

B

mus.

mus. Casus in praesentiarum obueniens hic est. Caius decedit et excepto feudo bona allodialia non relinquit. Deuoluitur feudum ad filios iure succedentes vel ad remotiores qui ex simultanea Inuestitura possessionem petunt. Filia superstes a possessoribus feudalibus dotem legibus determinatam, dum ex bonis allodialibus satisfactionem consequi non poterat, petit. Obstat ipsi quod propria habeat bona quae honestam nubendi conditionem suppeditant et ius exigendi dotem ex substantia feudali impediunt. Decidenda hinc inde venit quaestio vtrum filia locuples aduersus possessores feudales cum effectu agere et ab iisdem dotem alias competentem petere possit.

§. VI.

Vacillans hac de re est sententia Carpzouii *) qui decisionem arbitrio magistratus relinquit, et consilii loco distinctionem quandam suppeditat. Respicendum nempe esse putat, an feudum sit exiguum, filia autem bonis et facultatibus aliunde acquisitis abundet et tunc potius simultanee investitis quam filiae avaritiae indulgendum existimat, ita, vt exigua et modica, vel plane nulla iniungatur elocatio successoribus feudi; Contra si filiae facultates ad dotem non sufficerent, bona autem feudalia magni valoris ad agnatos si essent deuoluta, filiabus dotem et elocationem ex feudo petentibus annuendam esse credit, ita tamen vt arbitrio magistratus et senioris res sit committenda, cum eius plurimum interfit, feuda nimium haud onerari et nihilominus filias Vasalli pro meritis suis ex bonis feudalibus iuuari.

*) De onerib. Vasalli Dec. III. pos. 3. nom. 24.

§. VII.

Sed haec Carpzouii decisio quamuis aequitati conueniat, rem tamen certam efficere nequit, cum in opinione quadam singulari quae auctoritatem legis non habet consistat. Alii adfir-

adfirmatiuam sententiam defendunt ^{u)} et nullo discrimine habito, an filia propria habeat bona nec ne, dotis constitutionem suadent. Ita sentientes potissimum prouocant ad patriam potestatem ex qua necessitatem dotandi deriuandam esse credunt, hinc inde inferunt matrem ad praestandam dotem non posse obligari. Applausum huic sententiae conciliare videtur l. ult. C. de dot. promiss. in qua Imperator Iustinianus paternum esse officium, dotem vel ante nuptias donationem pro sua progenie dare adserit. Quod si itaque dotis constitutio debitum est necessarium ex legis dispositione proueniens, diuitiae quibus abundat filia exemptionem praestare non possunt, cum creditori minime profit si debitor habeat, vnde vivere possit. Corroboratur hoc assertum quodammodo ex Decisione novissima Saxonica 34. de anno 1746. secundum quam corrigitur ius antiquum et pater nisi expresse dotem promiserit, ab eius praestatione liberatur, nulla distinctione habita an filia egena sit nec ne. Agnouerunt hanc sententiam Icti Wittebergenſes et in causa v. P. contra v. B. reos non attentata exceptione quod actrix ex haereditate aviae facultates satis convenientes acquisuerat, ad dotem ex feudo praestandam Mense Ian. 1752. additis his rationibus: *Die weil die Landes-Gesetze; so denen Töchtern die Ausstattung aus den Lehn in subsidium zueignen, darbey keinen Unterscheid machen, ob die Töchter arm oder durch fremde Acquisitiones zu Mitteln kommen, sondern selbige per benignam iuris dispositionem dotem ex feudo zu fordern berechtiget sind, condemnabant.* Solummodo ad id, utrum filiae ex bonis allodialibus satisfactionem consecuta fuerit, respicientes, et hanc ob causam id iuramento suppletorio decidendum existimantes.

u) Gail observ. lib. II. obs. 99. n. 15. Ludov. in Doctr. Pand. ad Tit. de Iur. Dot.

§. IIX.

Negatiua sententia nobis videtur verior, cuius rei gratia tribus vitmur argumentis. Primum suppeditant alimenta a quibus ad dotem consequentia trahenda. Vocabulum nempe alimentorum, quatenus ex sanguine debentur, latiore recipit significatum, ita vt non solum quae ad vitam requiruntur, sed onera caetera quoque quae parentes praestare tenentur liberis, iure ciuili sub se comprehendat, ^{w)} hinc praeter cibaria, vestitum, habitationem, etiam sumtuum studiorum, nec minus illorum quae ad artem addiscendam sunt necessaria, habetur ratio. ^{x)} Dotem vero si de patre est quaestio, ad alimenta referri posse, ex eo patet, quod sit onus paternum non patriae potestatis sed sanguinis iure quod sustinetur, quam ob rem nec deficiunt illi, qui emancipatione hanc obligationem tolli non posse statuunt ^{y)}. Quodsi itaque dotis constitutio ad onera paterna spectat, haec vero vt in praemissis diximus sub alimentis comprehenduntur, non dubitandum est dotem partem alimentorum efficere. Ad quod potissimum accedit, quod ipsae leges saepiuscule ab alimentis ad dotem argumentum formare et hanc illis equiparare non dubitauerint ^{z)}. Quid quod ratio aequitatis nobis adsistit, siquidem et illis personis quae propterea, quia minus sunt perfectae, in feudis non succedunt, ex feudo alimenta in subsidium debentur. Imo in Ord. Prov. Anhalt. ^{aa)} expressis verbis disponitur: und wird ihnen solche Aussteuer von denen Lehns-Folgern statt der Alimenten: Gelder so lange landüblich verzinsset, bis sie sich verhey-rathen. Cessat autem necessitas alimenta praestandi, si liberi in ea sint conditione constituti, vt se ipsos exhibere possint, tunc enim Iudex aestimare debet, ne non debeant illis alimenta decernere, ^{bb)} unde si extraneus bona reliquisset liberis, ea lege, vt fructus et vsurae inde percipiendae in Sortis augmentum cederent, recte nihilominus pater desiderat, eam prouentuum partem sibi permitti, quae congruo alimentorum liberis

liberis praestandorum modo respondeat ^{cc}). Quae si ita sunt, filia aliunde habens bona nullo fundamento contra successores feudales agere, et ab iis quantitatem dotis alias competentem exigere potest.

- w) l. 5. §. 12. ff. de agnosc. et al. lib. 1147. ff. de adopt.
 x) l. 6. §. 5. ff. de Carb. Ed. a. l. 12. §. 3. ff. de Admin. tut.
 y) Berg. in oecon. Iur. Lib. I. Tit. III. not. 5.
 z) Accurf. ad l. 12. C. de praed. minor. Salyc. in l. qui liberos ff. de rit. nupt. Bart. in l. fin. C. de dot. promiss.
 aa) Tit. XV. §. vlt.
 bb) l. 5. §. 7. ff. de agnosc. et al. lib.
 cc) Voet. in Pand. ad Tit. de agnosc. et alend. lib. §. 15.

§. IX.

Obstabit forsan huic sententiae quod saepiuscule in legibus inter alimenta et dotem euidens intercedat differentia. Negandum enim non est, matrem in regula ad dotandam filiam non obstringi, cum tamen obligatio alendi nunquam cesset. Nec dubitandum est, filiam ad conferendam dotem respectu cohaerendum teneri, quae tamen collatio si quaestio obuenit de alimentis, in regula cessat. Exinde cum inter alimenta et dotem quoad effectus diuersitas se exferat, ab illis ad hanc argumentum non trahi posse videtur. Sed respondendum est, discrimen, quod in quibusdam casibus obuenit, efficere tantum exceptionem a regula, quae vero regulam ipsam legibus satis corroboratam non infringit, cum potius exceptio in casibus non exceptis eandem confirmet.

§. X.

Alterum argumentum quod probationi nostrae inseruit, ex ratione quae patrem ad dotem constituendam impellebat, prouenit. Varias huius rei sunt opiniones et vacillans est iudicium Ictorum, ast tamen re paulo penitius perpenſa putarem leges circa dotem et eius praestationem potissimum ad fauorem

rem matrimonii respexisse. Separanda hac in parte sunt iura ciuilia a iuribus Teutonicis. In illis ut maritus onera matrimonii facilius sustinere possit, ^{dd)} in his vt post mariti obitum vxor, vnde se alere et sustinere possit, habeat, constituebatur dos ^{ee)}. Hanc ob causam Iure Germanico olim pater non tenebatur filiam dotare, quia nempe dotem non afferebat vxor sed maritus ^{ff)}, at apud Romanos necessitas dotandi incubuit patri, quia filiae lege Voconialata nihil ex paterna haereditate accipiebant, sed dos legitimae loco erat ^{gg)}. Ratio itaque si secundum leges ciuiles rem considerare velimus, quae stringebat patrem et eius officio cohaerebat, procul dubio haec erat, vt filia quae sine facultatibus non inueniebat maritum, conditionem nubendi honestam consequi possit. Ex hac ratione dotis conseruatio ad Interesse publicum spectat, cum reipublicae intersit, mulieres dotes saluas habere, propter quas nubere possint, ^{hh)} nec dici potest dos, nisi quae oneribus matrimonii inferuiat ⁱⁱ⁾. Pro oneribus enim matrimonii mariti lucro fructus totius dotis quos ipse cepit, iure sunt ^{kk)} et parentes qui prohibent ducere vxores, i. e. qui conditionem non quaerunt, id quod tamen praesupponendum est terminis habilibus, quatenus sc. ea facultate vt liberis prospicere possint, non destituti sint, egenos enim parentes a praestatione dotis lex ciuilis pariter et aequitas naturalis liberat, per proconsules et praefides prouinciarum ad dotis constitutionem adigi et inuitti cogi possunt ^{ll)}. Haec vero ratio dotandi penitus cessat, si filia propria possideat bona nec auxilio patris egeat. Finge casum Titiam ex haereditate tertii sibi summam triginta millia thalerorum adquisuisse, an illa, vt pater ex suo patrimonio dotem adhuc constituat petere possit? Negandum merito hoc est, cessat ratio, nempe pietas quae impellebat patrem vt ipsi adfistat. Satis enim dotata est filia cui fortunae benignitas substantiam sufficientem dedit. Opulentis non succurrunt iura, nec aequum est filias cum iactura aliorum locupletari ^{mm)}. Id quod

quod ex Iure civili ad illustrandam causam profertur, et procul dubio ad Ius feudale adplicari potest, cum in decisione causae feudalis quatenus specialiter nihil dispositum, ad ius civile recurrendum. Quatenus itaque filiae aliunde bona obue-nerunt, siue eadem possideat ex haereditate patris allodiali, siue ex liberalitate tertii, haec enim differentia legibus est in-cognita eatenus facultatibus sufficientibus, quibus sibi mari-tum quaerere potest, abundat, et hinc a patre substantiam conditioni et dignitati conuenientem, cessante ratione quae pa-trem ad dotandas filias obstringit, petere cum effectu nequit.

- dd) l. 3, l. 7. pr. ff. de Iur. dot. l. 4. C. cod.
 ee) Spec. Sax. l. 2. a. 2. l. 3. art. 24.
 ff) Tacit. de morib. Germ. c. 18.
 gg) Perizon. ad Diff. de leg. voc. p. 108.
 hh) l. 2. ff. de iur. dot.
 ii) l. 76. ff. d. t.
 kk) l. 20. C. de iur. dot.
 ll) l. 19. ff. de R. V.
 mm) l. 14. C. de cond. in deb. l. 206. ff. de Reg. iur.

§. XI.

Non desunt qui huic contradicunt sententiae et in contra-riis abire solent partes. Prouocant potissimum ad l. vlt. C. de dot. promiss. In hac lege generaliter ad paternum refertur officium, dare pro progenie dotem, vel donationem ante nu-ptias, et ipsa dotis constitutio dicitur debitum, ad quod prae-standum pater tenetur, nec distinctio additur, vtrum filia sit egena, vel propria habeat bona. Coniungunt cum eadem le-ge effatum Papiniani l. 69. §. 4. ff. de Iur. dot. secundum quod pater incertae pollicitationis dotem promittens, ad congruam dotem tenetur, sine distinctioe an opulenta sit filia, an pro-prio patrimonio destituta, quod certe factum non fuisse exi-stant, si nulla dotis dandae necessitate fuisset pater a iure pressus.

pressus. Cum vero lege non distinguente Icto non competat distinctio, exinde inferunt in omnem euentum a patre dotem exigi posse. Melioris illustrationis causa a legitima liberis competente argumentum desumunt, cum non minus dos, quam legitima naturalem aequitatis praestationem habeat. Cum enim ratio naturalis quasi lex quaedam tacita liberis parentum haereditatem addicat, velut ad debitam successione eos vocando, propter quod et in iure civili suorum haeredum nomen eis inductum est, ac ne iudicio quidem parentis, nisi meritis de causis summoueri ab ea successione possint, acquirissimum existimatum est, eo quoque casu, quo propter poenam parentis aufert bona damnatio, rationem haberi liberorum, ne alieno admissio, grauiorem poenam luerent, quos nulla contingeret culpa, interdum in summam egestatem deuoluti. Quemadmodum vero pater filiae opulentae nisi ex iusta causa exhaereditationem susceperit, legitimam relinquere tenetur, ita ut eidem non denegandam esse dotem concludunt.

§. XII.

Ast haec obiectio quamuis ingeniose proferatur, parum vel nihil contra nos efficiet, lex enim vlt. C. de dot. promiss. est vna e quinquaginta Decisionibus et Iustinianus in eadem lege quaestionem ambiguam si pater sc. promissit vel dedit dotem, an de suo vel de bonis filiae eandem dedisse aut promississe censeatur, decidit. Haec sola quaestio proponitur et in hoc casu de bonis suis patrem dedisse dotem colligitur, generalis vero quaestio, vtrum sine promissione si filia sit egena, teneatur pater, nullibi obuinit, nec in disceptationem deducitur, cum vero a casu speciali argumentum generale desumi nequeat, multo minus interpretatio legis ultra mentem dicentis fieri possit, id, quod ex eadem lege probare aduersarii volunt, veritati non est consentaneum, multo minus praecipat patrocinium

l. 69. §. 4. ff. de iur. dot. Licet enim in eadem lege distinctionis utrum filia sit egena nec ne nulla fiat mentio, ideo tamen nondum sequitur Ictum adprobasse quod et filia facultatibus instructa, dotem petere possit. Vnius enim rei positio non est alterius exclusio, et leges de obligatione differentes, semper terminos habiles sine quibus ea non consistit, praesupponunt; potius cum lex ex lege sit explicanda, circa declarandum hoc effatum ad sententias Ictorum antecedentes in quibus ratio dotandi suppeditatur, confugiendum. Nec nocet argumentum quod a legitima desumi solet, dummodo in considerationem vocare velimus, legitimam a dote toto ut ita loquamur coelo differre. Legitimam enim debet et mater cui onus dotandi non nisi per exceptionem iniungi potest. Illam post mortem patris petimus, efficit enim partem haereditatis, vivente autem nulla est haereditas, dos ex aduerso a patre vivente exigi potest cum detur intuitu matrimonii, ut illud inveniat foemina, circa quod mors patris non expectanda.

§. XIII.

Tertium quo utimur ad probandam causam argumentum suppeditat Ius Saxonicum. Ante omnia distinguendum est inter dotem constitutam et constituendam. In priori casu si debitum eo nomine a patre contractum ex solo feudo nullo respectu habito ad bona allodialia debetur satisfactio, etiamsi defecerit consensus domini directi vel agnatorum, in posteriori vero feudum afficit haec praestatio tantum in subsidium, quatenus non relinquit vasallus allodialia ⁿⁿ). Hoc analogiae iuris et observantiae consentaneum, nec dubitationem excitat. Quid de nostro casu quem expresse decisum in legibus non inuenimus dicendum, paulo penitus examinabimus. Prouocabimus ad textum Ord. Proc. Sax. Tit. XLV. §. 13. ubi haec verba leguntur: Es trägt sich auch oft zu, daß die Söhne
C nach

nach Absterben ihrer Eltern Schuld machen, dieselben auf das Lehn versichern lassen, und doch denen Schwestern ihre gebührende Ausstattung nicht ablegen, damit nun dieselben hierdurch nicht um das, was ihnen aus den Lehn-Güthern gebühret, unbilliger weise gebracht werden, wollen wir daß in solchen Fällen die Töchter, wosferne sie sich an denen Erb-Güthern nicht zu erhohlen, auch in den Lehn ein solch Recht haben sollen, daß sie alle dasjenige was ihnen zu ihrer Ausstattung von ihren Vater zustehet, vor allen andern ihrer Brüder Gläubigern ob dieselben auch gleich ausdrückliche Verpfändung auf das Lehn erhalten, befriediget werden, und sich derowegen an das Lehn, ob es schon in andere Hände kommen wäre, halten mögen. In hac lege pariter et in Const. El. XLVI. P. II. de dote filiarum agitur, et privilegium secundum ius saxonicum hinc personis eatenus vt et hypothecam tacitam in feudis habeant, datur. Sed legislator de conseruatione feudorum sollicitus successores feudales simpliciter grauare noluit, potius ex haereditate praedefuncti patris praecipuis satisfactionem praestandam esse sanciuir, hoc indicant verba: **wosferne sie sich an denen Erb-Güthern nicht zu erhohlen.** Nihil dixit legislator de casu si filia dotem exigens propria habeat bona, sed tantummodo illum expressit, quatenus dotem ad cuius constitutionem leges patrem stringunt ex haereditate allodiali nondum percepit. Exinde dubitari potest vtrum dispositio de casu speciali differens ad casum non expressum applicari possit, praesertim cum lex correctoria pro qua §. citata habetur, a iure communi enim secundum quod feuda ad masculos pertinent, nec ad haereditatem cuius participes sunt foeminae referuntur, recedit, strictissimam desideret interpretationem. At cum interpretatio legis non ex verbis sed mente dicentis desumenda, ad rationem huius dispositionis vt respiciamus necessitas exigit. Ratio legislatoris sanctissimi procul dubio ea fuit, vt foeminae in subsidium si substantiam doti congruam non possident, quodammodo satisfactio-

tisfactionem ex feudis in quo maxima pars bonorum Vasalli consistit, consequantur, et sic egestatem filiae, ne conditio honesta nubendi deficiat in considerationem vocasse Electorem certo constat. Alias enim nisi haec fuisset causa indistincte ex feudo substantiam dotis loco assignasset; siue igitur filia ex bonis paternis substantiam sufficientem siue aliunde forsan ex haereditate tertii vel alio modo acquisuerit facultates, in vitroque casu dotis petitio cessat, cum ad egestatem non prouocare et haec deficiente fundamentum agendi sibi vindicare nequeat.

(un) Horn Iurispr. Feud. c. XXI. §. 12.

§. XIV.

Haec sententia quam in praesenti defendimus etiam in pronunciando obtinuit, cum enim contra sententiam Dominorum Wittebergensium §. VII. propositam rei vterentur remedio suspensiuo Icti Lipsiensis Mens. Nov. 1752. sententiam reformatariam ferebant, additis rationibus diueisen obangezogene Landes Gesetze denen Töchtern die Ausstattung aus dem Lehn nicht schlechterdings, sondern nur in subsidium und in so weit des Vaters allodium nicht zureichend ist, zueignen, hiernächst die Töchter, wenn sie durch fremde Acquisition zu Mitteln kommen ex feudo keine Ehe-Gelder praetendiren können. Interposita ab actoribus appellatione in iudicio supremo Appellationum, haec equidem sententia Mens. Octbr. 1754. corripitur, ex sequenti ratione: diueisel in denen in der Klage angezogenen Gesetzen denen Töchtern die Ausstattung aus den Lehn schlechterdings, und ohne einen Unterschied zwischen denen die außerdem schon Vermögen haben und denen so dergleichen nicht besigen, geordnet ist ast cum rei vterentur Remedio leuterationis Mens. Febr. 1757. alia dabatur sententia quae opinionem Ictorum Lipsiensium rursus confirmabat, cuius rationes hae sunt: Diueisel vermöge

der XLVI Constit. P. II. und der Gerichts-Ordnung Tit. XLV. §. 13. denen Töchtern die Ausstattung aus dem Lehn nicht schlech- terdings, sondern nur in subsidium und so weit des Vaters allo- dium hierzu nicht zulänglich, zu praestiren, hiernechst dieselben, wenn sie durch fremde Adquisitiones zu Mitteln kommen keine Ausstattung ex feudo praetendiren mögen, gegenwärtig aber Appellantens Principalin von ihrer Groß-Mutter bis 30000 thlr. ererbet, solchemnach dieselbe keine fremde Ausstattung ex feudo bedurft, maassen ratio necessitatis dotandi filias hauptsächlich dar- inne bestehet, damit diese eine anständige Condition und Ge- legenheit zu heyrathen finden mögen, diese ratio aber bey Appel- lantens Principalin cessiret. So ist ic.

Leipzig, Diss., 1763(1)

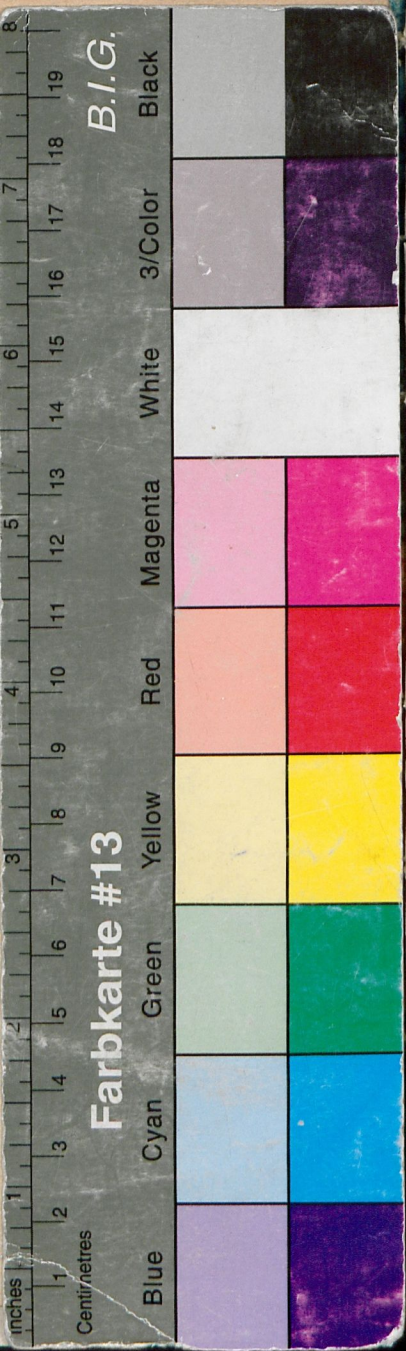
vd 18

ULB Halle
005 308 925

3

DISSERTATIO IVRIDICA

1763, 27

DE

F I L I A
PROPRIA BONA POSSIDENTE
AD PETITIONEM DOTIS EX FEVDO
NON ADMITTENDA

Q V A M

ILLVSTRIS ICTORVM ORDINIS CONSENSV

P R A E S I D E

D. FRIDERICO GOTTLIEB ZOLLERO

P. P. DE VERB. SIGNIF. ET DIVERS. REG. IVR.
ET FACVLT. IVRID. ASSESS.

PRO LICENTIA

SVM MOS IN VTROQVE IVRE HONORES

CAPESSENDI

D. X I X M A I I M D C C L X I I I .

P V B L I C O E R V D I T O R V M E X A M I N I

S V E M I T T I T

A V C T O R

IOANNES GEORGIUS SPILLNER

A D V O C . D R E S D E N S .

L I P S I A E

E X O F F I C I N A B R E I T K O P F I A .